

Савків Уляна Степанівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна

Сидор Галина Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

У сучасних умовах ефективна комунікація – це основа успішної демократичної політики держави. Комунікація сприяє розвитку діалогу між владою та суспільством, забезпечуючи принципи демократії, ефективне функціонування державних інституцій та сталий розвиток усіх сфер людської діяльності.

Публічна комунікаційна політика сучасної структури влади полягає в тому, щоб забезпечити взаємодію влади та суспільства. Сьогодні проблема комунікаційної стратегії та побудови інституцій комунікаційної політики європейського зразка в Україні все ще не вирішена. У час війни ефективна комунікація органів публічного управління з громадськістю особливо важлива.

З огляду на прагнення України до євроінтеграції актуальним є використання європейського досвіду щодо механізмів інформаційно-комунікаційної взаємодії органів державного управління з громадськістю. Сучасні реалії вимагають, щоб комунікаційний процес у системі державного управління розглядався не як встановлення односторонніх інформаційних каналів і нав'язування владою певних думок та оцінок, а як діалог і взаємодія рівноправних суб'єктів. Ці проблеми можна вирішити на основі вивчення та адаптації до українських реалій досвіду комунікаційної діяльності служб зв'язків з громадськістю органів державної влади у європейських країнах.

Так у Польщі організація та діяльність Державної служби зв'язків з громадськістю зосереджена не лише на забезпеченні мешканців міст інформацією про діяльність місцевої влади, а й на реалізації стратегічних цілей, особливо у сферах туризму та економіки [2].

У деяких польських містах діяльність із забезпечення стратегічної, функціональної, оперативної та прямої комунікації об'єднана в єдиний структурний підрозділ, відповідальний за зв'язки з громадськістю. Тому служби зв'язків з громадськістю в Польщі вважають головними розробниками та координаторами впровадження міської комунікаційної політики, забезпечення її послідовності, узгодженості та ефективності. У діяльності цих служб використовуються комплексні соціально-комунікаційні технології для роботи з традиційними ЗМІ, а також соціальними медіа та інтернет-ресурсами.

Досвід комунікаційної діяльності служб зв'язків з громадськістю німецьких органів державного управління може бути корисний для практичного застосування в Україні через впровадження соціально-комунікаційних технологій у сфері взаємодії органів державної влади.

Для Німеччини характерна чітка інституціоналізація комунікаційної політики. Речник уряду відповідальний за комунікаційну діяльність федерального уряду. Крім того, він є державним секретарем і директором Федеральної служби преси та інформації, підпорядковується безпосередньо канцлеру Німеччини та бере участь у Раді федеральних міністрів. Федеральна служба преси та інформації відповідає за широкий спектр відносин в інформаційній сфері [3].

Інформаційно-комунікативна взаємодія влади та громадськості в Нідерландах реалізується безпосередньо під керівництвом прем'єр-міністра держави. У країні прем'єр-міністр персонально відповідальний за координування державної інформаційно-комунікативної сфери та міністрів – за інформаційно-комунікативне забезпечення політики у відповідних сферах свого відання [1].

У Норвегії інформаційно-комунікаційна політика перейшла від самостійної сфери діяльності держави до комунікаційної політики як невід'ємної частини нового державного управління. Важливу роль у цьому відіграють соціальні мережі та цифровізація глобальних процесів. Уряд Норвегії прагне зробити інформацію доступною для населення, про що свідчить реалізація таких проєктів, як Plain Language та спеціальне національне опитування для отримання відкритої, доступної та порівняльної інформації про сприйняття

населенням державних послуг. «Оцифрування» норвезької національної комунікаційної політики – це актуальний напрямок на сьогодні, що реалізує процес обміну інформацією між урядом і громадськістю [4].

В Іспанії основні напрями діяльності Головного управління комунікації такі: координація державної інформаційної політики та розробка стандартів взаємодії із засобами масової інформації, підготовка та оприлюднення заяв прем'єр-міністра та Кабінету Міністрів, супровід діяльності та публічних виступів прем'єр-міністра, надання звітів про урядові події.

У Великобританії керівник урядового зв'язку очолює Центр урядового зв'язку та офіційно є головним державним службовцем у сфері зв'язку. Зокрема Виконавчий директор з урядових комунікацій відповідає за комунікаційну діяльність Інформаційної служби прем'єр-міністра, Ради національної безпеки, Групи ефективності та реформ, а також щодо створення Спільного комунікаційного центру [2].

Комунікативна діяльність органів публічної влади демократичних держав Європи уже давно стала невід'ємною складовою їхньої роботи та ґрунтується на тривалому досвіді втілення демократичних засад суспільної комунікації. Її здійснюють спеціально уповноважені особи та відповідні структурні підрозділи на основі сформованих і апробованих на практиці принципів комунікативної взаємодії. Цілеорієнтованість комунікацій у публічному управлінні країн Європи на рівні державному та в місцевому самоврядуванні – це важлива складова соціальної системи, а не лише допоміжний засіб забезпечення реалізації основних функцій органу публічної влади. Основні тенденції щодо залучення громадян до процесу державного управління на різних рівнях управління постійно удосконалюються. Консультації з громадськістю – це один із найбільш поширених інструментів місцевої демократії, оскільки вони дають змогу побудувати різнобічний і продуктивний діалог між владою і суспільством.

Отже, досвід європейських країн у процесі вдосконалення механізму інформаційно-комунікаційної діяльності державних органів показує, що сьогодні інформаційно-комунікаційне забезпечення державних органів – це найбільш актуальне та складне завдання. Тому багато зарубіжних країн, які мають великий досвід у взаємодії органів державного управління з представниками громадськості, формують її на основі взаємної довіри та систематичного контролю, що спрямований на досягнення ефективної соціальної інтеграції, покращення соціально-правових умов життя та сталого розвитку в усіх сферах суспільної діяльності. Тенденції комунікаційної політики в європейських країнах вказують на необхідність чіткого формулювання комунікаційних цілей, завдань і методів для різних каналів комунікації, створення централізованих управлінських органів комунікаційної взаємодії зі ЗМІ та громадськістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баровська А. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики: досвід країн Європи. Київ, 2014. 72 с.
2. Демида І. Взаємовідносини держави та громадського суспільства в зарубіжних країнах: досвід для України. *Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством* : матер. наук.-практ. конф., м. Одеса, 28 квіт. 2016 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 53–73.
3. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність в публічному управлінні: зарубіжна практика. *Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством* : матер. наук.-практ. конф., м. Одеса, 28 квіт. 2016 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 23–27.
4. Халецький А. В. Зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади з громадянським суспільством. *Вивчення та впровадження в Україні іноземного досвіду удосконалення діяльності органів влади* : VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 28 листоп. 2012 р. Ч. II. Полтава : Полтавський нац. техн. ун-т імені Юрія Кондратюка, 2012. С. 57–60.

Терлецька Христина Михайлівна,
викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
Заклад вищої освіти «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна

ТУРИСТИЧНА ІНДУСТІЯ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД: ПЕРЕШКОДИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Туристична індустрія завжди була важливою сферою формування економіки України, проте пандемія та війна викликали ряд проблем у функціонуванні туристичного бізнесу. У 2020 р. пандемія вразила туристичний сектор економіки, як ніколи раніше, звела на мінімум подорожі та створила нові випробування для туристичних компаній, ресторанів, готелів і місцевих громад. Уся сфера послуг, яка